

Asia: VN/7747/2024

Lausuntopyyntö hallituksen esitysluonnoksesta laeiksi yleistukilain, kotoutumisen edistämisestä annetun lain sekä yleisistä kielitutkinnoista annetun lain muuttamisesta

Yleistukilaki

Yleinen näkemyksenne työskentely- ja asumisaikavaatimuksen asettamisesta tavanomainen yleistuen saamisen edellytykseksi

Ei lausuttavaa.

- **Tavanomaisen yleistuen saamisen edellytykseksi asetettaisiin vaatimus työttömyysturvalain mukaisen työssäoloehdon täyttämisestä. Näkemyksenne työskentelyvaatimuksesta**

Ei lausuttavaa.

- **Vaihtoehtoisesti tavanomaisen yleistuen edellytykset voisi täyttää kolmen vuoden asumisella Suomessa. Näkemyksenne asumisaikavaatimuksesta**

Ei lausuttavaa.

Yleinen näkemyksenne kielitaitoa koskevista poikkeuksista työskentely- ja asumisaikavaatimuksen soveltamiseen

Ei lausuttavaa.

- **Työskentely- ja asumisaikavaatimusta ei sovellettaisi henkilöön, jonka äidinkieli on suomi, ruotsi tai saame. Näkemyksenne tästä poikkeuksesta**

Ei lausuttavaa.

- **Työskentely- ja asumisaikavaatimusta ei sovellettaisi henkilöön, joka on osoittanut riittävän suomen tai ruotsin taidon (Eurooppalaisen viitekehyksen mukainen B1.1 taso) kielen kahdella osa-alueella. Näkemyksenne tästä poikkeuksesta**

Ei lausuttavaa.

- **Esityksessä on arvioitu, että suurin osa osoittaisi kielitaitonsa kotoutumiskoulutuksesta saatavalla todistuksella. Lisäksi mahdollistettaisiin maksuton keskitason YKI-tutkinnon suorittaminen. Näkemyksenne kielitaidon osoittamisen tavoista**

Ei lausuttavaa.

- **Kielitaidon osoittamisen tavat määritettäisiin tarkemmin valtioneuvoston asetuksessa. Näkemyksenne tätä koskevan asetuksen antovaltuuden antamisesta**

Ei lausuttavaa.

- **Työskentely- ja asumisaikavaatimusta ei sovellettaisi henkilöön, joka vamman tai muun vastaavan syyn takia voi osoittaa kielitaitoaan. Näkemyksenne tästä poikkeuksesta**

Ei lausuttavaa.

- **Esityksen toimeenpanoon liittyy sekä Kelan että työvoimaviranomaisen toimivaltaan kuuluvia asioita. Näkemyksenne toimeenpanoprosessin toimivuudesta**

Ei lausuttavaa.

Näkemyksenne yleistukilain 8 §:n mukaisen ulkomaalaista koskevan rajoituksen muuttamisesta tilapäisen suojelun oleskeluvalla maassa olevien osalta

Ei lausuttavaa.

Kotoutumisen edistämisestä annettu laki

Näkemyksenne palveluun pääsemisen takuuajasta

Ei lausuttavaa.

Näkemyksenne takuuajan kuluessa tarjottavista palveluista

Ei lausuttavaa.

Näkemyksenne takuuajan toteutumisen valvonnasta

Ei lausuttavaa.

Laki yleisistä kielitutkinnoista

Näkemyksenne maksuttoman keskitason YKI-tutkinnon suorittamisen mahdollistamisesta

Ei lausuttavaa.

Esityksen vaikutukset ja perustelut

Näkemyksenne esityksen vaikutuksista kotoutumisen kannusteisiin

Ei lausuttavaa.

Näkemyksenne esityksen taloudellisista vaikutuksista

Ei lausuttavaa.

Näkemyksenne esityksen muista vaikutuksista

Ei lausuttavaa.

Näkemyksenne esityksen suhteesta perustuslakiin sekä EU-lainsäädännön ja muiden kansainvälisten velvoitteiden vaatimuksiin

Ei lausuttavaa.

Voimaantulo

Näkemyksenne esityksen voimaantulosta

Ei lausuttavaa.

Kotoutumistuki ja palveluun pääsemisen takuu aika koskisivat tilanteita, joissa henkilö muuttaa Suomeen ehdotetun lain tultua voimaan. Näkemyksenne tästä siirtymäsäännöksestä

Ei lausuttavaa.

Muuta lausuttavaa esityksestä

Muuta lausuttavaa esityksestä.

Lausuttavana olevassa luonnoksessa sivulla 36 on ehdotettu, että työvoimaviranomainen arvioisi, mikäli kotouttamiskoulutukseen osallistuminen ei olisi henkilön kohdalla tarpeen.

Tällainen syy voisi esimerkiksi olla se, että henkilön kielitaito olisi jo kotouttamiskoulutuksen tavoitetasolla eli B1.1-tasolla. Tieto näistä henkilöistä siirtyisi jatkossa työvoimaviranomaiselta Opetushallitukselle maksuttoman YKI-tutkintoon ilmoittautumisen mahdollistamiseksi.

Luonnoksen sivulla 53 todetaan, että maksuttoman ilmoittautumisen mahdollistaminen keskitason YKI-tutkintoon edellyttäisi rajapintaratkaisuja Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskuksen ylläpitämän työvoimapalveluiden asiakastietojärjestelmään sekä Opetushallituksen ylläpitämän

kansallisen opiskeluoikeuksien ja suoritusten keskitetyn integraatiopalvelu KOSKI-tietovarannon välille.

Lakia yleisestä kielitutkinnosta on tarkoitus muuttaa siten, että sen 11§:ssä säädettäisiin keskitason tutkinnon tai sen osakokeen maksuttomuudesta eräissä tilanteissa.

Opetushallituksella olisi jatkossa oikeus saada maksutta ja salassapitosäännösten estämättä työvoimaviranomaisilta tiedot henkilöistä, joilla on

säädetyissä tilanteissa oikeus osallistua keskitason tutkintoon maksuttomasti. Tieto siirrettäisiin työvoimapalveluiden asiakastietojärjestelmästä Ope-

tushallituksen ylläpitämään kansallisen opiskeluoikeuksien ja suoritusten keskitetyn integraatiopalvelun KOSKI-tietovarantoon.

Laki valtakunnallisista opinto-, koulutus- ja tutkintorekistereistä (884/2021)

Lain 1 §:n 1 momentin mukaan lain tarkoituksena on mahdollistaa henkilön opinto- ja tutkintotietojen tietoturvallinen ja keskitetty sähköinen

kokoaminen, käsittely ja luovuttaminen hänen itsensä ja tietoja tarvitsevan viranomaisen käytettäväksi.

Lain 1 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan lain tarkoituksena on myös edistää koulutukseen hakeutumista, aiemmin opitun tunnistamista

ja tunnustamista sekä elinikäistä oppimista. Lain 2 §:ssä on säädetty siitä, millaiseen koulutukseen, tutkintoihin ja osaamismerkkeihin lakia on tarkoitus soveltaa.

Tietosuojavaltuutettu ei sinänsä näe ongelmallisena, että maahanmuuttajille mahdollistetaan ilmoittautuminen maksuttomaan YKI-tutkintoon

luonnoksessa esitettyjen edellytysten täytyessä.

Kysymyksiä sen sijaan herättää se, millä perusteella henkilöiden oikeus suorittaa YKI-tutkinto maksuttomasti tallennetaan KOSKI-tietovar-

toon. Nykyisin voimassa olevassa laissa ei tietosuojavaltuutetun käsityksen mukaan ole säädetty siitä, että KOSKI-tietovarantoon voitaisiin

kyseistä tietoa tallentaa.

Tietosuojavaltuutettu esittää, että sääntelyssä olisi syytä tarkastella myös lakia valtakunnallisista opinto-, koulutus- ja tutkintorekistereistä ja

säättää selkeästi siitä, että KOSKItietovarantoon voidaan tallentaa myös kielitaitoon liittyviä tietoja henkilöistä, vaikkeivat he tietojen tallentamis-

hetkellä ole opiskelijoita eikä heillä ole myöskään tallennettavia tutkintoja.

Rehtonen Terhi

Tietosuojavaltuutetun toimisto - Tietosuojavaltuutettu Anu Talus